

Izložba karata kartografske zbirke Geografskog odsjeka PMF-a

https://www.pmf.unizg.hr/geog/stalni_postav_izlozbe

Na *Dan otvorenih vrata Geografskog odsjeka* 10. travnja 2015. godine, na Marulićevom trgu 19/II, otvorena je prva izložba karata odsječke Kartografske zbirke koja se danas može pohvaliti impozantnom brojkom od ukupno 9084 primjerka karata i atlasa. U fondu se tako mogu pronaći sve vrste karata kao i sve vrste atlasa. Više od polovice fonda prikupljeno je darovima ili ostavštinom pojedinaca te darovima mnogobrojnih institucija. Unatoč ne baš najboljim prostornim uvjetima za čuvanje karata, zahvaljujući svim dosadašnjim voditeljima Zbirke sve karte su vrlo dobro očuvane.

Izuzetno vrijedna kartografska pisana i tiskana baština koju Zbirka čuva predstavljena je kroz 52 odabrane karte te atlas *Geographia* Klaudija Ptolomeja iz 1562. godine, koji je ujedno i najvrjedniji eksponat ove izložbe. U ovom se atlasu, među ostalim kartama, nalazi i Peta karta Europe s prikazom Ilirika i Panonije.

Izložba je kratki kartografski presjek najvrjednijih karata koje posjeduje Geografski odsjek – dio su rukopisne i tiskane karte od sredine 16. do sredine 20. stoljeća, a dio faksimili karata s prikazom svijeta od 10. do sredine 16. stoljeća.

foto: Ivan Zagoda

foto: Ivan Zagoda

Izložba je podijeljena u tri tematske cjeline. Prva je presjek razvoja kartografije od srednjovjekovne islamske kartografije, rimskih cestovnih karata, ranokršćanske kartografije, srednjovjekovnog prikaza svijeta, prikaza svijeta nakon Velikih geografskih otkrića, do općih i pomorskih karata iz razdoblja 18. i 19. stoljeća. Druga cjelina uključuje različite tematske karte hrvatskih zemalja u širem prostorno-povijesnom kontekstu (Austro-Ugarska Monarhija, Ugarska) te tematske karte užeg prostorno-povijesnog konteksta (opće karte kraljevina Hrvatske, Slavonije i Dalmacije,

foto: Ivan Zagoda

foto: Ivan Zagoda

upravne karte zagrebačke biskupije, upravne karte pojedinih županija i pukovnija, upravne karte civilnog i vojnog dijela kraljevina Hrvatske i Slavonije, nekoliko upravnih, prometnih, geomorfoloških, geoloških, demografskih i pomorskih karata te karata razgraničenja) pokrivajući razdoblje od 16. do 20. stoljeća. Treću cjelinu čine katastarski planovi, topografske karte i planovi posjeda iz razdoblja Grimanijevog katastra, odnosno prve i druge sustavne topografske (vojne) i ekonomske (civilne) izmjere, kao i topografske karte koje su nastale kao posljedica prodiranja rezultata vojnih izmjera u civilnu kartografiju, odnosno javnu uporabu, pokrivajući razdoblje od kraja 18. do kraja 19. stoljeća.

Ovom se izložbom Odsjek simbolično pridružio i obilježavanju *Međunarodne godine karata* (2015./2016.), koju je na inicijativu UN-a (iz 2012.) proglasilo Međunarodno kartografsko društvo s osnovnim ciljem približavanja karata svim građanima, a posebno mlađim generacijama (školskom uzrastu) kako bi proširile svoja znanja o izradi i upotrebi karata te ulozili u važnosti geografskih informacija u svakodnevnom životu.

U pripremi i realizaciji ove izložbe važnu ulogu imali su pročelnica Geografskog odsjeka prof. Laura Šakaja, voditeljica Kartografske zbirke gospođa Jadranka Čelant Hromatko, Ivan Zagoda i Mario Dakić. Od neprocjenjive važnosti za postavljanje ove izložbe bilo nam je stručno znanje i iskustvo gospođe Mirjane Jurić, magistrice humanističkih znanosti, iz Hrvatskog državnog arhiva.

Ova je izložba zamišljena kao stalni postav što će omogućiti upoznavanje s kartografskim blagom našeg Odsjeka ne samo našim studentima i profesorima već i široj javnosti.